

İnatçı Çift Görmenin Prostetik Kontakt Lensle Giderilmesi

Management of Intractable Diplopia with Prosthetic Contact Lens: Case Report

Refik OLTULU,^a
Meryem DONBALOĞLU,^b
Nazmi ZENGİN,^a
Ahmet ÖZKAĞNICI^a

^aGöz Hastalıkları AD,
Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Meram Tıp Fakültesi, Konya

^bGöz Hastalıkları Kliniği,
Muş Devlet Hastanesi, Muş

Geliş Tarihi/Received: 05.06.2014
Kabul Tarihi/Accepted: 23.03.2015

Yazışma Adresi/Correspondence:
Meryem DONBALOĞLU
Muş Devlet Hastanesi,
Göz Hastalıkları Kliniği, Konya,
TÜRKİYE/TURKEY
donbalm@hotmail.com

ÖZET Bu çalışmada, inatçı çift görmesi nedeni ile kapama amaçlı prostetik kontakt lens uyguladığımız bir olgu sunulmuştur. Sol gözünden daha önce kornea perforasyonu onarımı ve şaşılık operasyonu geçirdiğini belirten 30 yaşındaki kadın olgu, uzun süredir çift görme ve sol gözde bir haftadır siyah noktalar görme şikâyetleriyle kliniğimize başvurdu. Olgunun oftalmolojik muayenesinde sağ göz doğal olarak değerlendirildi. Sol gözde görme keskinliği 0,05 düzeyinde olup, açma kapama testinde sol gözde geniş açılı ekzotropiyası mevcut, glob hareketleri normaldi. Biyomikroskopik muayenede kornea temporalinde saat 1'den 4 hizasına uzanan, limbusa paralel, vertikal yerleşimli perforasyon hattına ait opasite izlendi. Fundus muayenesinde optik disk önünde Weiss halkası ve retina üst temporal kadranda at nalı şeklinde yırtık mevcuttu. Retinadaki yırtığa aynı gün içerisinde lazer tedavisi uygulandıktan sonra, olgu çift görme şikâyeti için şaşılık birimine yönlendirildi. Şaşılık biriminde cerrahi müdahale düşünülmeyen olguya prostetik kontakt lens önerildi. Olgu, 8 mm pupilla çaplı hidrojel yapıdaki prostetik kontakt lens uygulaması sonrasında çift görme şikâyetinin tamamen kaybolduğunu belirtti.

Anahtar Kelimeler: Kontakt lensler; diplopi; rehabilitasyon

ABSTRACT In this article, we report a case who had symptoms of persistent double vision treated with prosthetic contact lens for occlusion cause. The case of a 30-years-old female, who had a corneal perforation and strabismus surgery before and applied to us for double vision for a long time and floating black spots in the left eye for a week. Ophthalmic examination was revealed that right eye was normal. The visual acuity was 1/20 in the left eye, she had a exotropia that large deviation angle using prism cover test, the movements of globe was free in all direction. Biomicroscopic examination, the corneal opacity that extend vertically from 1 to 4 o'clock, parallel to limbus was seen in the temporal region. Fundus examination, she had Weiss circle front of the optic disc, horse nail break was seen in upper temporal quadrant. We applied laser photocoagulation for retinal break in the same day, the patient was referred to strabismus unit for double vision. Strabismus surgery was not considered for double vision, suggested prosthetic contact lens was applied. After application of hydrogel prosthetic contact lens with 8 mm pupil diameter, double vision complaint was completely disappeared.

Key Words: Contact lenses; diplopia; rehabilitation

Türkiye Klinikleri J Ophthalmol 2015;24(2):131-4

Binoküler diplopi, her iki göz açıkken olgunun bir nesneyi birden fazla olarak algılamasıdır. Diplopsi olan olgular genellikle göz hekimine başvuruncaya kadar çift görmeye neden olan gözlerini kapatarak yaşamalarını devam ettirirler. Bu şikâyet ile göz kliniklerine başvuran olgular-
daki oftalmolojik yaklaşım, öncelikle çift görmeye neden olan durumun

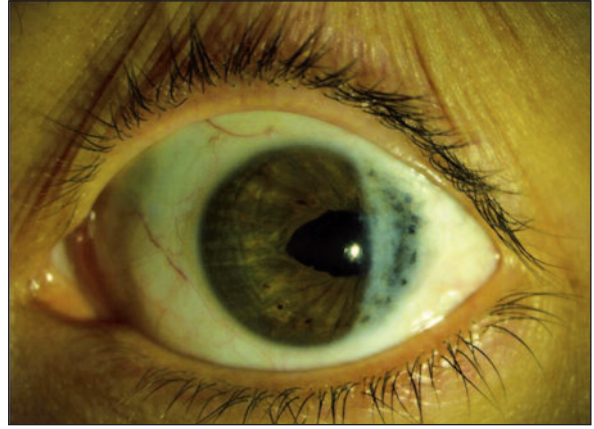
araştırılması ve herhangi bir müdahaleye kadar görme dereceleri eşit olan gözlerde sağlam gözün kapatılması şeklindedir.

Kapatma tedavisi için birçok farklı yöntem mevcuttur. Olgular kozmetik kaygıdan dolayı göz bandı, filtreli gözlük camı ya da opak kontakt lens ile kapatma yapmayı çok tercih etmemektedirler. Bu olgularda hem kapatma hem de kozmetik amaç sağlayacak bir tedavi yöntemi tercih edilmelidir. Klinik pratikte daha çok kozmetik amaçlarla önerilen prostetik kontakt lensler bu amaçla da kullanılabilir. ¹ Bu lensler fotofobi ve albinizm gibi birçok oftalmolojik bozuklukta hem tedavi hem de kozmetik amaçlı kullanılmaktadır. Prostetik kontakt lensler daha çok morfolojisi bozulmuş gözün görünümünü düzeltmek ve/veya ambliyoplarda sağlam gözün kapatılması amaçlı kullanılmaktadır. ²

Bu çalışmada, oklüzyon amacıyla prostetik kontakt lens kullandığımız inatçı diplopsi olan bir olgu sunulmuştur.

OLGU SUNUMU

Uzun süredir çift görme ve sol gözde bir haftadır siyah noktalar görme şikâyetleriyle kliniğimize başvuran 30 yaşındaki kadın olgu, sol gözünden sekiz yaşında kornea perforasyonu onarımı, sonrasında ise çift görme nedeni ile 12 yıl önce şaşılık operasyonu geçirdiğini belirtti. Oftalmolojik muayenesinde her iki gözde glob hareketleri normal idi. Işık reaksiyonları sağ gözde doğal, sol gözde zayıf pozitif olarak değerlendirildi. Açma kapama testinde sol gözde geniş açılı ekzotropya (45 prizma dioptri) mevcut idi. Olgu, Worth dört nokta testi değerlendirmesinde beş top gördüğünü ifade etti. Görme keskinliği sağ gözde 1,0, sol gözde 0,05 düzeyinde olup, göz içi basınçları sağda 13, solda 17 mmHg idi. Biyomikroskopik muayenede sol gözde kornea temporalinde saat 1'den 4 hizasına vertikal şekilde uzanan limbusa paralel perforasyon hattına ait opasite mevcut olup, pupilla dilate, düzensiz ve temporal kadrana çekikti. Periferik ön yapıışıklığı mevcuttu (Resim 1). Sol gözün fundus muayenesinde optik disk önünde Weiss halkası ve retina üst temporalinde saat 1 hizasına denk gelen at nalı şeklinde yırtık saptandı. Sağ gözün biyomikroskopik muayenesi normal, retina muayenesi doğal olarak

RESİM 1: Sol gözün ön segment görüntüsü.

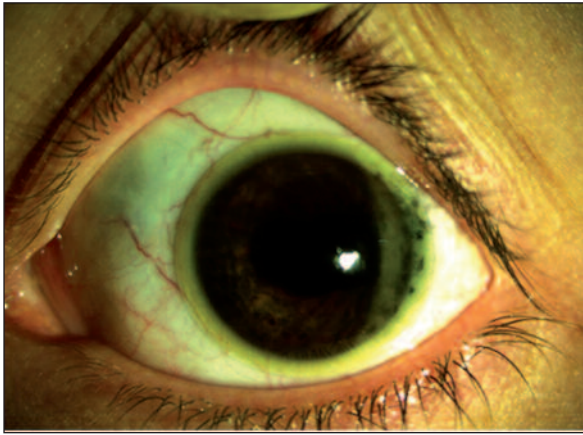
(Renkli hâli için Bkz. <http://www.turkiyeklinikleri.com/journal/oftalmoloji-dergisi/1300-0365/>)

değerlendirildi. Olgunun sol gözündeki retina yırtığının etrafına aynı gün içerisinde koruyucu lazer tedavisi uygulandıktan sonra çift görme şikâyeti için şaşılık birimine yönlendirildi. Şaşılık biriminde cerrahi müdahale düşünülmeyen olguya, çift görmenin giderilebilmesi için prostetik kontakt lens uygulaması önerildi. Olgumuz fonksiyonel bir görme keskinliği olmasına rağmen çift görmeye neden olan gözün alınmasını talep etti.

Olgumuzdan bilgilendirilmiş olur alındıktan sonra, standart 4 mm pupilla çapında prostetik kontakt lens ile yapılan ilk uygulama sonrasında, prostetik kontakt lensin olgunun pupilla çapının 1/3'ünü kapattığı ve olgunun çift görme şikâyetinin kaybolmadığı görüldü (Resim 2). Olgunun hasarlı gözünün horizontal optik açıklığı ölçüldükten sonra pupilla çapı 8 mm genişliğinde olacak şekilde prostetik kontakt lens (Net Lens, Türkiye) sipariş edildi. Prostetik kontakt lens rengi elle boyanan hidrojel yapıda idi. Temel eğrisi 8 mm, total çapı 14 mm olan lens, olgumuzun pupilla çapına uygun şekilde boyandı ve olgu, 8 mm pupilla çaplı hidrojel yapıdaki prostetik kontakt lens uygulaması sonrasında çift görme şikâyetinin tamamen kaybolduğunu belirtti (Resim 3).

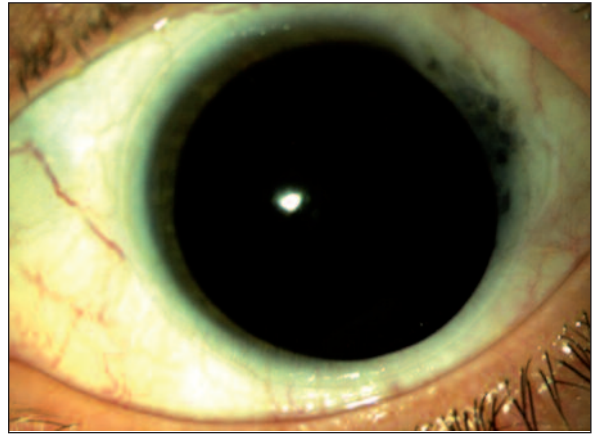
TARTIŞMA

Göz olgularının bir kısmı travma sonrası ciddi göz yaralanmasından, komplike cerrahiden ya da konjenital hastalıklar gibi herhangi bir tedavi seçeneği olmayan göz problemlerinden dolayı birçok zor-

RESİM 2: 4 mm pupilla çaplı prostetik kontakt lens uygulaması sonrası ön segment görüntüsü.

(Renkli hâli için Bkz. <http://www.turkiyeklinikleri.com/journal/oftalmoloji-dergisi/1300-0365/>)

RESİM 3: 8 mm pupilla çaplı prostetik kontakt lens uygulaması sonrası ön segment görüntüsü.

(Renkli hâli için Bkz. <http://www.turkiyeklinikleri.com/journal/oftalmoloji-dergisi/1300-0365/>)

luklarla karşılaşmaktadır. Bu tür göz bozuklukları olan olguları kozmetik açıdan düzeltmek ve ciddi bir konfor sağlamak için kozmetik yaklaşımlar gerekmektedir.^{3,4} Göz hastalıkları kliniklerine başvuran olgulara hekimler genellikle hastalığın görsel prognoz, tedavi, ameliyat ve sorunlu gözün bakım ve takipleri hakkında bilgi vermekte iken, kozmetik sorunların giderilmesi ikinci planda kalmaktadır. Olguların birçoğu kozmetik tedavinin pahalı olması ve uygulama zorluğu endişesinden dolayı bu tedavi seçeneğini göz ardı etmektedir.

Travma veya diğer göz bozuklukları sonucunda gözünün görünümü ve morfolojisi bozulan olguların yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyecek semptomlarla birlikte fonksiyonel bir görme keskinlikleri mevcut olabilmektedir. Sorunlu bir gözde fonksiyonel görmenin olması sonucunda oluşması muhtemel olan çift görme, günlük yaşamda ciddi problemlere neden olacaktır.

Gözün morfolojisinin ve bütünlüğünün normal olmasına rağmen kişinin yaşam kalitesini önemli oranda etkileyen oftalmolojik bozukluklardan biri de çift görmedir. Çocukluk döneminde, çift gören gözün beyin tarafından suprese edilmesi ile çift görme ortadan kalkmakta iken, erişkin dönemde bu supresyon oluşturulmadığından çok ciddi zorluklarla karşılaşmaktadır. Olgumuz, erişkinlerde çift görmenin yaşam kalitesini, fonksiyonel bir görme keskinliği olmasına rağmen çift

görmeye neden olan gözün alınmasını talep edecek derecede etkilemekte olduğuna güzel bir örnektir.

İnatçı binoküler çift görme nadir görülen ve olguların yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyen patolojik bir durumdur. Genellikle parolitik şaşılık-lardan ya da şaşılık cerrahisinden sonra gelişir. İnatçı çift görmenin yönetimi karmaşık ve zor bir süreçtir, sıklıkla standart tedavi yöntemlerine karşı direnç söz konusudur.⁵ Çift görme sorunu kendiliğinden veya cerrahi müdahale ile ortadan kalkıncaya kadar tercih edilen tedavi şekilleri, bandaj kapama, kapama amaçlı gözlük camları, opak yumuşak kontakt lens ve stabil deviasyonu mevcut olan olgularda Fresnel prizması uygulamalarını içermektedir.^{5,6}

Prostetik yumuşak kontakt lenslerin fitisiz bulbi, buftalmus gibi nonfonksiyonel glob anomalilerinden kornea, iris, lens patolojileri ve anomalileri, diplopi ve ambliyopi gibi fonksiyonel gözleri içeren geniş bir kullanım alanı bulunmaktadır. Bu uygulamada ilk adım, olgunun durumunun prostetik kontakt lens kullanımına uygunluğudur, ikinci olarak uygulanan işlem, kullanılacak lensin temel eğrisinin belirlenmesidir. Bu tür olgularda keratometri ve kornea topografisi değerlendirilmesi kornea düzensizlikleri ve skardan dolayı kolay olmamaktadır. Diğer göz ölçümleri hasarlı gözün temel eğrisini belirlemekte yardımcı olabilir. Günümüzde prostetik kontakt lensler sert ve yumuşak materyallerden üretilmektedir. Prostetik

yumuşak lensin sert lense göre birçok kornea patolojisinde kolaylıkla kullanılabilir olması, daha iyi konfor ve sonuçları sağlaması ve olgular için daha fazla kozmetik fırsatlar sunması gibi avantajları vardır.⁶ Ayrıca her olguya özel, diğer göz rengine göre kişisel lens üretimi de mümkündür. Literatürde prostetik yumuşak kontakt lens yaygın olarak ambliyop olgularda ve kozmetik düzeltme amacıyla kullanılmakta olup, inatçı çift görmesi olan olgularda kullanımına çok sık rastlanmamaktadır.^{7,8} Kullanım alanlarının artması ile papiller konjonktivit, yüzeysel punktat keratopati ve keratit gibi komplikasyonları da daha sık görülmektedir. Ohya ve ark., prostetik kontakt lens kullanımında konvansiyonel lenslere göre daha fazla komplikasyon görüldüğünü belirtmişlerdir.⁹

İnatçı çift görme tedavisinde kullanılan bir başka tedavi şekli, kornea içi dövme uygulamasıdır. Laria ve ark., beş yıldır çift görme şikâyeti olan, daha öncesinde şaşılık cerrahileri ve dört kez botulinum A enjeksiyonu uygulanan bir olguda, optik penalizasyon amaçlı siyah renkli kornea içi dövme uygulaması gerçekleştirmiş ve 18 aylık izlemlerinde çift görmenin tamamen kaybolduğunu, dövmenin korneada herhangi bir inflamasyona neden olmadığını ve bu tekniğin estetik açıdan kabul edilebilir bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir.¹⁰

Son zamanlarda inatçı çift görme için yeni bir tedavi umudu olarak opak göz içi lens implantas-

yonu gündeme gelmiştir. Sandy ve ark., opak göz içi lens implantasyonu uyguladıkları iki olguda başarılı olduklarını, ancak diğer tedavi seçeneklerine göre daha invaziv bir tedavi yöntemi olduğunu belirtmişlerdir.¹¹ Uygulama öncesinde bu tedavi yaklaşımının geri dönüşümsüz bir süreç olduğu ve retinadaki patolojilerin takibinde zorluklarla karşılaşılacağı akılda tutulmalıdır. Ayrıca, bu yöntem intrakraniyal bir patolojiye bağlı görme kayıplarının görme alanı tetkiki ile izleminde ve diyabetik retinopati gibi retina izlemi gereken durumlarda sorunlara neden olacaktır.¹²

Şaşılık birimizde değerlendirilen olgumuzda daha önceden şaşılık cerrahisi geçirmiş olmasına bağlı fonksiyonel kas rezervinin azalması nedeni ile ve sensöriyel ekzotropiyaya bağlı inatçı çift görme tanısıyla cerrahi tedavi önerilmedi. Olgumuza kullanımı daha kolay ve daha konforlu olması nedeni ile yumuşak hidrojel yapıda bir prostetik kontakt lens uygulandı. Uygulama sonucunda olgumuzun çift görmesi tamamen düzeldi ve altı aylık izlemde prostetik kontakt lens ile ilişkili herhangi bir komplikasyonla karşılaşmadı.

Sonuç olarak, inatçı çift görmesi olan olgularda prostetik kontakt lens uygulamasının daha kolay ve konforlu olması, invaziv olmaması ve yüz güldürücü sonuç elde edilebilmesi nedeni ile öncelikli olarak düşünülmesi gereken bir tedavi seçeneği olduğunu söyleyebiliriz.

KAYNAKLAR

1. Bator KK, Salituro SM. Prosthetic soft contact lenses and you. *Eye Contact Lens* 2005;31(5): 215-8.
2. Driebe WT Jr. Contact lens cleaning and disinfection. In: Kastl PR, ed. *Contact Lenses. The CLAO Guide to Basic Science and Clinical Practise*. 2nd ed. Vol 2. Dubuque, IA: Kendall/Hant Publishing; 1995. p.237-62.
3. Bier N. Prosthetic correction. *Am J Optom Physiol Opt* 1982;59(2):178-83.
4. Lang GE. Contact lenses and corneal shields. *Curr Opin Ophthalmol* 1992;3(4):466-72.
5. Gruzensky WD, Palmer EA. Intractable diplopia: a clinical perspective. *Graefes Arch Clin Exp Ophthalmol* 1988;226(2):187-92.
6. McMahon TT, Kerman RA. A four year retrospective study of prosthetic hydrogel lens use. *Int Contact Lens Clin* 1984;3:146-55.
7. Burger DS, London R. Soft opaque contact lenses in binocular vision problems. *J Am Optom Assoc* 1993;64(3):176-80.
8. Collins RS, McChesney ME, McCluer CA, Schatz MP. Occlusion properties of prosthetic contact lenses for the treatment of amblyopia. *J AAPOS* 2008;12(6):565-8.
9. Ohya S, Takahashi K, Murakami A, Nakayasu K. Complications of soft contact lens wearers. *J Jpn Contact Lens Soc* 2002;44:97-102.
10. Laria C, Alió JL, Piñero DN. Intrastromal corneal tattooing as treatment in a case of intractable strabismic diplopia (double binocular vision). *Binocul Vis Strabismus Q* 2010; 25(4):238-42.
11. Sandy CJ, Wilson S, Brain Page A, Frazer DG, McGinnity FG, Lee JP. Phacoemulsification and opaque intraocular lens implantation for treatment of intractable diplopia. *Ophthalmic Surg Lasers* 2000;31(5):429-31.
12. Hadid OH, Wride NK, Griffiths PG, Strong NP, Clarke MP. Opaque intraocular lens for intractable diplopia: experience and patients' expectations and satisfaction. *Br J Ophthalmol* 2008;92(7):912-5.